



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||  
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In  
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

**Puente, Luis de la**

**Coloniæ Agrippinæ, 1625**

§. 4. Zelus Dei aduersus adulteros.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-39637**

§. IV. *Zelus Dei aduersus adulteros.*

QVID QVID haecenus hoc capite dictum est, confirmemus egregia illa historia de Abraham & Sara, quando, fame inualescente, coacti sunt in Aegyptum, ac deinde in Palaestinam transire. metuens quippe Abraham, ne, si Pharaon Aegyptiorum Rex, & Abimelech Geraræ regulus, Saram esse ipsius uxorem cognouissent, necem ipsi machinarentur, quò sibi eam copularent; orat enim pulchritudine eximia, suadebat coniugi, ut a sororem se duntaxat esse diceret. Reges verò Saram in aulam admittentes, quò illam sibi in uxorem adoptarent, egregias pœnas Deo dedere, donec illam legitimo coniugi restituerent. Quae in re (aduertente Sancto Ambrosio) documenta præclara, & proposito nostro conuenientia delitescunt.

*Primum:* Deum zelosum esse castitatis coniugalis protectorem, & terribilem adulterij, etiam occultissimi, vindicem. Nemo (inquit) uxorem alterius tangere præsumat, sperans delictum suum occultum, aut impune futurum: neque dicat: Maritus absens est, nihil de hoc resciscet. Adest enim Præsul coniugij DEVS, quem nihil latet, cuiusque manus nemo effugiet: qui mariti etiam absentis partes agit, & super familiam excubat; & reum, antequam, quod voluerit, efficiat, comprehendit: nouit enim quodlibet peccatum, & etiam adhuc in corde latens. Dic mihi adulter, putasne, te Deum posse fallere, quamuis forsitan maritum fallas? & mariti manus effugiendo, æternum te posse iudicem euadere, qui iniuriam mariti infirmi, & ignorantis horrendo supplicio vindicabit?

PRÆCLARVM huiusce rei testimonium fuerunt plagæ & flagella, quibus DEVS in Pharaonem & Abimelech, Abraham uxorem sibi vindicantes animaduertit: quod tamen maxime mirandum est, cum duo illi Reges ignorantia hac in re laborantes, credidissent, Saram, non uxorem, sed sororem Abraham esse: quam propterea in uxorem habere volebant. Sed DEVS tamen matrimonij honoris est æmulator, ut ad eò etiam cum ignoranter aliquid aduersus illud inuenteretur, præmissis supplicio & plagis, illud amoliri conetur: ne res effectum consequatur. Mox enim, atque Sara aulam subijt (ut bene aduertit Theodoretus) vtrumque Regem graui morbo percussit DEVS, ne ad illam accederent. Pharaonem verò *seueriori* percussit flagello, eò quòd maiori arderet concupiscentia; *mitiori* verò Abimelech, eò quòd vir esset iustus, & sincera mente procederet. Nec verò mysterio caret ipsius Abimelech, omniumque domesticorum eius castigatio: efficit enim DEVS ut nulla vxorum, & ancillarum eius parere potuerit, quamuis vehementissimos cruciatus & tormenta experirentur: iusta enim & conueniens adultero pœna est; ut, cum alienam sibi;

vendi-

a Gen. 12, 12.  
c. 20. 4.Li. 1. de Abr.  
c. 2.

1.

Deus adul-  
terij vindex.

&gt;&gt;

&gt;&gt;

&gt;&gt;

&gt;&gt;

&gt;&gt;

&gt;&gt;

2.

Deus pœnis  
praesens a-  
dulteris.In catena  
in Genesim.Ex Amb. li.  
1. de Abrab.  
c. 7.Pœna adul-  
terij iusta.

vindicare mulierem conatur, è propria fructus nullos sulcipiat: vel illa cruciatum illi & dolorem adferat.

TERTIVM hinc sequitur documentum, quòd maritis *iustis*, & verè Deum colentibus insignis est consolationis. si enim illi fidant, remque suam totam ei committant, ipse vxorem familiamque illorum tuebitur, proque illorum honore & fama decertabit. Hac fide nixus Abraham, intrepidè, & prudenter in prædictum periculum, quod euadere non poterat, se coniecit: Et ecce, DEVS illius causam in se suscepit, quod verbis illis insinuauit, quibus Abimelech de nocte est allocutus: *Nunc ergo redde viro suo uxorem, & orabit pro te, & viues, quia Propheta est.* Quasi diceret, vide & considera, virum hunc insigni *sanctitate* præditum esse: & propterea causam illius me suscipere, quam primum ergò illi vxorem intactam redde: quia sua te oratione plagis & cruciatibus tibi alias destinatis eripiet. Vnde infert Ambrosius, *eum qui Deum sequitur, semper securum esse, & idcirco DEVM omnibus donis præferendum, vt qui ea det dataque conseruet.* Hac fiducia nixi coniuges zelum suum indiscretum moderentur oportet, memores sententiæ illius Apostoli: *b omnem sollicitudinem vestram proicietes in Deum, quoniam ipsi cura est de vobis.* perinde ac si diceret: solliciti duntaxat sitis, quantum rebus vestris conueniat, ne Deum tentetis, nimiam sollicitudinem seponite, eamque in Deum proiicite: cuius erit prospicere & videre, quo vestra pertere nequibit. Quoniam autem vos pericula omnia occurrentia tollere & impedire non potestis: Deo confidite, qui eadem auferet, vosque serua-bit immunes.

SED finem faciamus, attendentes, quanto odio Abimelech Rex quamuis gentilis, & sola lege naturali vtens, adulterium prosequeretur. primo namque cum Abraham exostulauit, quod huic adulterij periculo ipsum expoluisset, dicens: *Quid fecisti nobis? quid peccauimus in te, quia induxisti super regnum meum peccatum grande:* In quo, quid de adulterij grauitate sentiret, aperte demonstrauit, dum illud peccatum grande nuncupauit, & totius regni detrimentum: cum ob adulterium Regis vniuersum soleat regnum castigari; vt exemplo esse potest regnum Israel, quod ob Dauidis adulterium durissima flagella subiit. *Saram* quoque reprehendit, quod non aperuisset, Abrahamum suum coniugem esse, sed fratrem finxisset; melius, inquit, est, vt coniugem tuam, voces. *Et hoc erit tibi in velamentum oculorum,* ne quis eorum venustate deceptus, in cui concupiscentiam ardeat. nemo siquidem, vbi coniugatam te esse compererit, tuam pulchritudinem concupiscet. Et quocumque perrexeris, memento. te iam secundò deprehensam: in posterum verò idè ne feceris. Quo facto Rex euidenter demonstrauit, quam per vniuersum regnum suum honesta conuersatio vigeret, quamque infame, &

execran-

Deus pugnat pro iustis.

b i. Pet. 5. 7.

Deo curam commissa.

Adulterij grauitas in lege natura nota.

Ita Caietan interpretatur.

Hab. 45. in  
Gen.  
Bonum no-  
men.

Velamen  
oculorum.  
Vide Peric.

c Gen. 20. 6

Bona inten-  
tio seruat  
iustos.

Carnalia  
non sine  
culpa.

execrandum esset omnibus adulterium, credebatur enim sufficere, ne quis Saram vel contingere auderet, si duntaxat, coniugio se copulatam diceret. Denique insignia in Abraham munera & Saram contulit, quæ in testimonium forent & indicium (vt narrat Chrysostomus) intactam illam ab se dimitti; simul etiam præcepit, vt hoc per vniuersum regnum promulgaretur, ne aliquam sinistra suspicandi occasionem suis daret; sed vt omnibus de rei veritate constaret; tum, quod Sara honor integer maneret; tum, ne quid detrimenti *suum* inde nomen acciperet (Nam sinistra de Rege fama in vniuerso regno sparsa, facile illius nomen macularet. Dona item hæc, inquit, tibi profuerint ad velamina oculorum tuorum, & ancillarum tuarum comparanda, ne viri pulchritudine vestra capiantur, & tanquam laqueis siue pedicis irretiantur,

Hæc sunt documenta, quæ bonus ille Rex Christianis Regibus reliquit vt conjugalem castitatem non in se ipsis duntaxat sed in vniuerso regno zelent; cuius virtutem Deus calculo suo probauit dicens *c Ego scio, quod simplici corde feceris; & ideo custodui te, ne peccares in me; & non dimisi, vt tangeres eam.* Quibus in verbis, vt Theodoretus ait, ostendit Dominus, bonam iustorum intentionem in causa esse, cur à peccatis præferentur, nec vllam proximo iniuriam inferant, cum bonam Abimelechi intentionem videns, qua Saram sibi in coniugem accipere cogitabat, illi reuelauit, ne hoc faceret; quod iam matrimonio iuncta esset. At quoniam in rebus carnalibus semper aliqua culpa committitur, voluit Abraham pro illo orare, cuius precibus permotus, delictum remisit, & à puniendo manum continuit.

## CAPVT VI.

### CASTITATEM CONIUGALEM A PVLCHRITVDINE & ornamento corporis impugnari, ab anima verò pulchritudine conseruari.



AMETSI coniugum castitas à fortissimis validissimisque hostibus oppugnetur, aduersus quos in sequenti Tractatu de continentia omnibus communi, varia tum ad oppugnandum, tum ad propugnandum arma producemus, duos tamen aduersarios habet secretos admodum & occultos, qui eodem ipso, quod ad statum suum spectat; illam impetere & impugnare solent. Primus est pulchritudo exterior, ob quam non exiguum matrimonio onus, & molestia accedit: si enim